

**Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București a olimpiadelor naționale școlare
2023**

**Probă scrisă
ISTORIE
Clasa a XII-a**

- Timpul de lucru este de trei ore.
- Ambele subiecte sunt obligatorii.
- Se acordă 10 puncte din oficiu, care se adaugă la Subiectul I.
- Subiectele se tratează pe foi separate.

SUBIECTUL I

(40 de puncte)

Citiți, cu atenție, sursele de mai jos:

A. „Politica externă a lui Petru [I Mușat] a avut o linie precisă: alianță strânsă cu Polonia și cu Țara Românească. [...] Atât în Ungaria, cât și în Polonia domnea [...] Ludovic, supranumit cel Mare. În 1382 el moare [...] lăsând două fiice [...] care-și vor împărți moștenirea: Maria ajunge regină a Ungariei și se căsătorește cu Sigismund de Luxemburg; Hedviga devine soția principelui lituanian Vladislav Jagello care [...] e recunoscut și ca rege al Poloniei. Cei doi regi nu au avut multă vreme raporturi bune, fiecare crezând că i s-ar fi convenit și stăpânirea celuilalt. Pentru Moldova, după moartea lui Ludovic, se pune o problemă din cele mai însemnate în legătură cu politica sa externă: trebuia să-și definească atitudinea, față de cele două regate antagoniste. Cu cine să țină domnul Moldovei: cu Ungaria sau cu Polonia? Răspunsul se putea prevedea: față de cea dintâi, era amintirea luptelor pentru independență, a conflictelor din vremea, nu prea îndepărtată a lui Bogdan, și, mai ales, posibilitatea ca regii Ungariei să revendice oricând fosta lor *marcă* de apărare. Cu polonii mai curând se putea face o înțelegere.”

(C. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

B. „Forma pe care a îmbrăcat-o politica externă a lui Mircea [cel Bătrân] n-a fost întotdeauna aceeași. Mai ales că pe lângă preocuparea principală – combaterea primejdiei turcești – se mai adăugau și alte probleme, cum era aceea a raporturilor cu ungurii, cu Moldova și cu polonii. [...] În ce privește relațiile lui Mircea [cel Bătrân] cu polonii, se constată un paralelism semnificativ cu domnii Moldovei. [...] Întreaga politică externă a lui Alexandru [cel Bun] a fost dominată de raporturile cu polonii. Prinsă între Ungaria și Polonia, cele două mari puteri vecine, catolice și feudale, Moldova ortodoxă trebuia să se hotărască pentru o apropiere de una din ele. [...] Pentru Polonia pledau o serie de fapte [...], se formase deja o tradiție în acest sens și Alexandru cel Bun a urmat-o și el. [...] Actul din [...] 1402 prin care recunoaște ca suzeran al său pe Vladislav Jagello [...] apare ca un act natural. [...] Polonii i-au cerut lui Alexandru cel Bun reînnoirea repetată [...] a actului din 1402. [...] În reînnoirea din 1404 [...] apare un element în plus de asigurare: [...] ajutor împotriva tuturor dușmanilor [...]. Reînnoirea din 1411 are o dispoziție categorică de ajutor reciproc împotriva ungurilor. [...] Ajutorul reciproc împotriva Ungariei n-a mai avut însă când să fie pus în aplicare. Sigismund, văzând primejdia tot mai amenințătoare a turcilor, s-a gândit că e preferabil să ajungă la o înțelegere cu polonii, încheind deci un conflict care dura de peste două decenii, spre a avea libertate de mișcare împotriva primejdiei dinspre miazăzi, și, eventual, ajutor.”

(C. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

C. „Alexandru [cel Bun], în mai multe rânduri, [...] l-a ajutat cu oaste pe Vladislav Jagello în luptele cu cavalerii teutoni. În 1422, trimite un detașament de 400 de călăreți; aceștia sunt atacați în fața cetății Marienburg de o armată mult superioară ca număr. [...] Mulți dintre teutoni sunt uciși, alții răniți, ceilalți se retrag în dezordine urmăriți de moldovenii, care [...] au luat cu acest prilej și o pradă bogată. «Astfel – povestește cronicarul polon Dlugosz – într-un chip minunat moldovenii cu o ceată de puțini oameni au bătut o oaste mare a dușmanului și s-au întors în tabăra oștirii regale învingători și încărcăți cu o pradă uriașă.»

La trei ani după Tratatul de la Lublin, în mai 1415, Alexandru cel Bun [...] primește la Sneatin vizita lui Vladislav Jagello: încă o dovadă că raporturile dintre cele două țări rămăseseră bune.”

(C. C. Giurescu, *Istoria românilor*)

Pornind de la aceste surse istorice, răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați o asemănare între politica promovată de domnii Moldovei prezentată în sursa **A** și aceea din sursa **B**, susținând-o cu câte o informație selectată din fiecare dintre aceste surse.
5 puncte
2. Prezentați un fapt istoric referitor la relațiile politice dintre Țara Românească și Polonia în a doua jumătate a secolului al XIV-lea precizate în sursa **B**, utilizând și două informații din această sursă.
7 puncte

3. Scrieți o relație cauză-efect stabilită între două informații selectate din sursa **C**, precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (*cauză*, respectiv *efect*). **3 puncte**
4. Formulați, pe baza surselor **A** și **B** un punct de vedere referitor la raporturile dintre cele două regate în secolele al XIV-lea – al XV-lea, susținându-l cu câte o informație selectată din fiecare dintre aceste surse. **7 puncte**
5. Prezentați două fapte istorice desfășurate în secolul al XIII-lea, referitoare la relațiile dintre autonomiile locale din spațiul românesc și unul dintre regatele precizate în sursele date. **10 puncte**
6. Argumentați, prin două fapte istorice, un punct de vedere referitor la relațiile dintre Moldova și unul dintre regatele precizate în sursele date, în a doua jumătate a secolului al XV-lea. **8 puncte**

SUBIECTUL al II-lea

(50 de puncte)

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, un eseu despre **evoluția spațiului românesc în secolele al XVII-lea – al XX-lea**, având în vedere:

- prezentarea unei constante în acțiunile desfășurate de reprezentanți ai unei instituții centrale din Țările Române în relațiile diplomatice cu o mare putere, în secolul al XVII-lea;
- menționarea unei cauze și a unei consecințe ale acțiunilor desfășurate în Principatele Române, în secolul al XVIII-lea;
- prezentarea a două asemănări între o acțiune desfășurată în statul român, în anul 1864 și legea fundamentală a României adoptată în deceniul șapte al secolului al XIX-lea;
- prezentarea a două acțiuni din plan intern, referitoare la evoluția statului român: una din ultimele două decenii ale secolului al XIX-lea, iar cealaltă din primele două decenii ale secolului al XX-lea;
- argumentarea, prin două fapte istorice, a unui punct de vedere referitor la specificul legilor fundamentale din România în deceniile trei-patru ale secolului al XX-lea.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, argumentarea unui punct de vedere (prezentarea faptelor istorice și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia), respectarea **succesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** eseului în limita de spațiu precizată.